

Dosarul nr. 3ra-219/2023
2-22004095-01-3ra-22022023

Prima instanță: Judecătoria Căușeni, sediul Central (jud.: V. Railean)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

ÎNCHEIERE

28 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de către avocatul Aurelia Parpalac în interesele lui Mihail Buboc,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Buboc împotriva Primăriei orașului Căușeni, Consiliului orășenesc Căușeni cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 13 ianuarie 2022, Mihail Buboc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei orașului Căușeni, Consiliului orășenesc Căușeni cu privire la contestarea actelor administrative, solicitând anularea dispoziției primarului or. Căușeni cu nr. 02/1- 7-275 din 07 decembrie 2021 „Cu privire la încetarea tulburării posesiei”, anularea dispoziției primarului or. Căușeni cu nr. 02/1-7-290 din 17 decembrie 2021 „Cu privire la respingerea cererii prealabile”; obligarea Primăriei or. Căușeni de a prezenta spre cunoștință lui Mihail Buboc actul de constatare pe teren din 01 decembrie 2021; obligarea Consiliului or. Căușeni de a prezenta spre cunoștință decizia „Cu privire la formarea bunului imobil cu număr cadastral xxxx teren proprietate publică cu suprafața de 0,0945 ha „adiacent terenului proprietate private” cu număr cadastral xxxx cu suprafața de 0,1 ha.

În motivarea acțiunii Mihail Buboc a indicat că, prin dispoziția primarului or. Căușeni cu nr. 02/1-7-275 din 07 decembrie 2021 „Cu privire la încetarea tulburării posesiei”, Mihail Buboc a fost obligat să elibereze în termen de 10 zile de la data recepționării prezentei dispoziții, terenul proprietate publică a or. Căușeni cu suprafața de 0,0945 ha amplasat în intravilanul or. Căușeni, cu număr cadastral xxxx, adiacent terenului său proprietate privată cu număr cadastral xxxx cu suprafața de 0,1 ha, cu obligarea demolării plasei metalice.

Nefiind de acord cu dispoziția nominalizată, a depus cerere prealabilă la 17 decembrie 2021 cu nr. de intrare 02/1-25-3627 și la 21 decembrie 2021 cu nr. de intrare 02/1-25-3652, solicitând anularea dispoziției din motiv că este ilegală și abuzivă.

Reclamantul a solicitat prezentarea spre cunoștință a actului de constatare la fața locului din 01 decembrie 2021, prin care s-ar fi atestat careva ilegalități din partea reclamantului asupra deținerii, folosirii ilegale a porțiunii de teren cu suprafața de 0,0945 ha în or. Căușeni, adiacent terenului proprietate privată a sa cu suprafața de 0,1 ha, fapt ce nu a fost realizat până în prezent. La fel, a solicitat prezentarea spre cunoștință a deciziei Consiliului or. Căușeni privind formarea bunului imobil cu suprafața de 0,0945 ha, cu număr cadastral xxxx.

Prin răspunsul Primăriei or. Căușeni au fost respinse solicitările reclamantului, fiind dat un răspuns evaziv cu titlu oformat prin dispoziția primarului or. Căușeni cu nr.02/1-7-290 din 17 decembrie 2021 „Cu privire la respingerea cererii prelabile din data de 17 decembrie 2021”.

Suplimentar, reclamantul Mihail Buboc a relatat că pe parcursul vieții a deținut suprafața de teren de 0,1945 ha, cu număr cadastral xxxx, care anterior a aparținut bunelului său pe linia mamei Lidia Buboc, Grigorii Mihail Maximovici, decedat la xxxx, fapt confirmat prin răspunsului primarului or. Căușeni cu nr. 02/1-24-1303 din 02 noiembrie 2004, trecut în Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri cu nr. 3948, terenul cu număr cadastral xxxx.

A menționat că pe acel teren pentru construcții dânsul și-a construit casă de locuit cu suprafața de locuit individuală de 133,6 m², cu construcții accesorii în baza procesului-verbal de recepție finală f.n. din 02 martie 2018.

Potrivit titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr.xxxx din 10 decembrie 2004 fiind enunțată suprafața de 0,1 ha, iar suprafața de 0,0954 ha, Mihail Buboc folosind-o pentru toată această perioadă de timp, plantând copaci, deținând grădină, fără ca cineva să-i invoce o careva acaparare samavolnică a acestui teren.

Potrivit dispoziției primarului or. Căușeni cu nr. 02/1-7-275 din 07 decembrie 2021, Mihail Boboc ar fi deținut samavolnic suprafața de teren de 0,0945 ha cu număr cadastral xxxx, prin urmare pe această diferență de suprafață de teren fiind format un alt bun imobil cu număr cadastral xxxx, despre care Mihail Buboc nu a cunoscut.

Astfel, reclamantul a depus la 13 decembrie 2021 cerere prealabilă în adresa Primăriei or. Căușeni pentru a fi informat în baza cărui document administrativ a fost format bunul imobil separat cu număr cadastral xxxx, or de când a început construcția casei de locuit dânsul s-a folosit de lotul de teren ce i-a aparținut bunelului său Grigorii Mihail Maximovici, cu suprafața de 0,1945 ha, fiindu-i eliberat titlu de proprietate cu suprafața de 0,1 ha de pe lângă casă pentru construcții la data de 10 decembrie 2004, iar pentru cealaltă suprafață de teren de 0,0945 ha dânsul deținea drept de folosință.

La 17 decembrie 2021 a fost emisă dispoziția primarului or. Căușeni cu nr. 02/1-7-290, prin care i-a fost respinsă cererea prealabilă din 17 decembrie 2021 ca neîntemeiată, fiind lăsată fără apreciere și cererea prealabilă suplimentară din 21 decembrie 2021.

La fel, nu i-a fost adus la cunoștință actul de constatare la fața locului din data de 01 decembrie 2021, nici decizia Consiliului or. Căușeni privind formarea bunului imobil cu număr cadastral xxxx, cu suprafața de 0,0945 ha, care se enunță cu titlu de

teren proprietate publică.

Ba mai mult, reclamantul a fost anunțat de către colaboratorul IP Căușeni, că în privința sa se instrumentează o cauză contravențională pe samavolnicie, urmând să-și desemneze și un avocat.

Reclamantul susține că, încheind contract de asistență juridică cu avocatul Aurelia Parpalac, au contactat suplimentar agentul constatator al IP Căușeni, Diacenco Eduard fixând ședința de audiere pentru 18 ianuarie 2021, ora 15:00, pentru ca anterior datei respective avocatul Aurelia Parpalac să fie informat despre inițierea unui dosar penal și nu contravențional în privința lui Mihail Buboc.

La contactarea suplimentară a agentului constatator Eduard Diacenco privind circuitul diverselor statute atribuite reclamantului Mihail Buboc, acesta a menționat că deja are o altă viziune pe materialul dat, înaintând propunerea de pornire a unei cauze penale pe faptele respective.

Prin încheierea din 18 ianuarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de Mihail Buboc împotriva Primăriei or. Căușeni și Consiliului orășenesc Căușeni cu privire la contestarea actelor administrative și obligarea prezentării informației solicitate, în partea cerințelor înaintate cu privire la obligarea Primăriei or. Căușeni de a prezenta actul de constatare pe teren din 01 decembrie 2021 și obligarea Consiliului or. Căușeni de a prezenta spre cunoștință decizia cu privire la formarea bunului imobil cu număr cadastral xxxx, teren proprietate publică cu suprafața de 0,0945 ha, adiacent terenului proprietate privată cu număr cadastral xxxx cu suprafața 0,1 ha.

Prin hotărârea din 24 februarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, a fost respinsă acțiunea depusă Mihail Buboc împotriva Primăriei or. Căușeni cu privire la contestarea actelor administrative.

La 03 martie 2022, Mihail Buboc a declarat apel nemotivat, iar la 30 aprilie 2022 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii din 24 februarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Mihail Buboc și a fost menținută hotărârea din 24 februarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că, bunul imobil cu număr cadastral xxxx situat în xxxx, modul de folosință pentru construcții cu suprafața de 0,0945 aparține administrației publice locale, or acesta a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile încă la 10 octombrie 2005.

Astfel, în temeiul art. 459 alin. (2), art. 571 alin.(1) din Codul civil, art. 22, art.36 alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, intimatul la emiterea dispoziției nr. 02/1-7-275 din 07 decembrie 2021 și-a exercitat dreptul discreționar în conformitate cu prevederile legale, iar careva temei de anulare a dispoziției contestate, nu s-a constatat.

Instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiat argumentul apelantului precum că, bunul imobil posedat a aparținut bunelului său Grigorii Mihail, decedat la xxxx, ce se confirmă prin răspunsul emis de Primarul or. Căușeni nr.02/1-24-1303 din 02 noiembrie 2022, or în conformitate cu art. 20 din Codul funciar, documentele ce

confirmă drepturile deținătorilor de teren sînt: titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat de autoritățile administrației publice locale în cazul atribuirii de către acestea a terenurilor proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale sau de către Agenția Proprietății Publice în cazul atribuirii de către stat a terenurilor proprietate publică a statului, certificatul de moștenire, contractul de vînzare-cumpărare, contractul de donație, contractul de schimb, contractul de arendă și altele.

Reieșind din cele menționate supra se atestă cu certitudine că, la emiterea deciziei contestate, intimatul și-a exercitat dreptul discreționar în conformitate cu prevederile legale, iar careva temeuri ce ar duce la nulitatea acestora nu au fost constatate.

Din considerentele supra-expuse, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată soluția instanței de fond de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată, în cazul în care argumentele de ilegalitate invocate de apelant nu și-au găsit confirmare.

La 13 ianuarie 2023, avocatul Aurelia Parpalac în interesele lui Mihail Buboc, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate.

La 04 mai 2023, în adresa participanților la proces, a fost expediată copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului.

Prin referința depusă la 11 mai 2023, Primăria or. Căușeni a reiterat circumstanțele expuse în referințele prezentate la judecarea cauzei în instanțele ierarhic inferioare, solicitând declararea recursului inadmisibil.

Examinând admisibilitatea recursului depus de avocatul Aurelia Parpalac în interesele lui Mihail Buboc, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Conform art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin. (2).

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele dosarului rezultă că decizia instanței de apel a fost pronunțată public la 07 decembrie 2022.

Instanța de recurs atestă că la 09 decembrie 2022, instanța de apel a notificat avocatului Aurelia Parpalac dispozitivul deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău atât prin intermediul poștei electronice (f.d.110), cât și prin scrisoare recomandată cu aviz de recepție, fapt confirmat prin semnătura aplicată la 16 decembrie

2022 pe avizul de recepție DS8007741882AS (f.d.112).

Astfel, completul de judecată conchide că avocatul Aurelia Parpalac în interesele lui Mihail Buboc a depus la 13 ianuarie 2023, recurs nemotivat împotriva deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în interiorul termenului prevăzut la 245 alin. (1) din Codul administrativ.

Tot din materialele cauzei rezultă că la 13 ianuarie 2023, avocatul Aurelia Parpalac în interesele lui Mihail Buboc a depus cerere prin care a solicitat eliberarea deciziei motivate deciziei din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Aici, completul de judecată relevă că decizia motivată a instanței de apel a cărei casare a fost solicitată în prezentul recurs a fost notificată avocatului Aurelia Parpalac la data de 08 februarie 2023, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție DS8008144908AS (f.d.125), însă contrar prevederilor art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, nu a depus în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău, adică până la 10 martie 2023 (zi de vineri) inclusiv, motivarea recursului.

Potrivit art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

În privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1) că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

În corespundere cu art. 97 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice.

Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Potrivit art. 109 din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Coroborând normele legale precitate se constată că, prin avizul de recepție conținut la fila dosarului 125 se atestă indubitabil că decizia motivată din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost notificată participanților la proces, inclusiv avocatului Aurelia Parpalac, la data de 08 februarie 2023.

Prin urmare, prin prisma prevederilor art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, termenul de procedură de 30 zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a depune motivarea recursului și-a început curgerea din ziua imediat următoare datei notificării deciziei motivate – 09 februarie 2023 și a expirat la data de 10 martie 2023, inclusiv.

Astfel, este în afara oricărui dubiu că, de la momentul notificării deciziei motivate din 07 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, avocatul Aurelia Parpalac în

interesele lui Mihail Buboc, a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul său procedural și a depune motivarea recursului în interiorul termenului instituit la art.245 alin. (2) din Codul administrativ.

Prin urmare, completul de judecată remarcă că, rolul instanței de judecată este de a aduce la cunoștință persoanei despre emiterea actului judecătoresc, iar Mihail Buboc, fiind cel interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz prin depunerea recursului motivat în conformitate cu art.245 alin. (2) din Codul administrativ, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

La caz, culpa că, avocatul Aurelia Parpalac în interesele lui Mihail Buboc nu a depus motivarea recursului se datorează recurentului care nu a întreprins suficiente măsuri, după cum sugerează și jurisprudența CEDO de a-și proteja drepturile de acces la instanță și de a îndeplini actul de procedură în termenul prevăzut la art.245 alin. (2) din Codul administrativ, manifestând în acest sens un comportament de rea-credință la folosirea drepturilor sale procedurale.

În această privință, completul de judecată notează că în conformitate cu prevederile art. 195 Codul administrativ raportate la art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpa reprezentantului este echivalentă culpei părți.

Aplicând principiul *nemo censetur ignorare legem*, conform căruia necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii, completul consideră că nerespectarea termenului de depunere a motivării recursului se datorează în exclusivitate comportamentului pasiv și indiferent al recurentului. Or, acesta trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, folosindu-se cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza Ponomaryov vs Ucraina, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov v. Ucraina, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În atare circumstanțe, declararea recursului depus de avocatul Aurelia Parpalac în interesele lui Mihail Buboc ca fiind inadmisibil este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de avocatul Aurelia Parpalac în interesele lui Mihail Buboc.

Conform art. 230, art.245 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către avocatul Aurelia Parpalac în interesele lui Mihail Buboc se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron